

گفت‌وگو با دکتر «عماد جمعه‌زاده»؛ عضو هیئت مدیره انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان استان کرمان

حرکت در مسیر فناوری و نوآوری الزام است، نه انتخاب

یکی از مهم‌ترین دستاوردهای انجمن دانش‌بنیان استان کرمان، تهیه و تدوین سند توسعه فناوری و نوآوری استان است. اجزاء اکوسیستم فناوری و نوآوری باید با یکدیگر ارتباط لازم در حوزه‌های انجام وظایف مربوطه برقرار نمایند. متأسفانه در استان کرمان، برخی از این اجزا ارتباط مناسبی در حوزه وظایف خود با دیگر اجزا نداشته‌اند. از طرفی حرکت در مسیر فناوری و نوآوری یک انتخاب نیست؛ بلکه یک الزام است. قطعاً شرکت‌هایی که در آینده نزدیک در این مسیر قرار نگیرند، شاید رشد پایدار خود را نداشته باشند. بنابراین، مجبور هستیم سرعتمان را در این زمینه ارتقا دهیم. عماد جمعه‌زاده عضو هیئت‌مدیره انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان استان کرمان، همچنین با اشاره به این‌که اگر عوامل مؤثر در اکوسیستم فناوری و نوآوری، انسجام لازم را داشته باشند، موجب اشتغال‌زایی و پیشرفت منطقه می‌شود و از خروج نخبگان از منطقه نیز جلوگیری می‌شود، افزود: هنوز یک وحدت رویه در این زمینه شکل نگرفته و بسیاری از موارد در حد شعار است و در خیلی از موارد با بی‌برنامگی کار می‌کنیم که موجب می‌شود به هدفی که در این حوزه داریم، نرسیم. اما امید داریم در سال جدید که به نام اشتغال و اقتصاد دانش‌بنیان نام‌گذاری شده، عوامل مختلف به سمت شعارزدگی حرکت نکنند و اقداماتی را انجام دهند که در این حوزه مؤثر باشد. در ادامه شما را به مطالعه این گفت‌وگو دعوت می‌نمایم.

◆ شورای عالی فناوری و نوآوری استان، تاکنون چه اثربخشی در مسیر رشد و توسعه اقتصاد دانش‌بنیان استان داشته است؟

پیشنهاد تشکیل شورای عالی فناوری و نوآوری استان حدود سه سال پیش توسط انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان در شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی مطرح شد و مورد پذیرش قرار گرفت. هدف، تشکیل شورایی بود که بتواند در زمینه‌های دانش‌بنیان، فناوری و در حقیقت بسترسازی اکوسیستم فناوری و نوآوری در استان کرمان تصمیمات ویژه، سریع و عملیاتی بگیرد. ترکیبی که برای این شورا پیشنهاد شد، ترکیب چابکی از بخش خصوصی و دولتی مربوطه در اکوسیستم فناوری و نوآوری بود که تاکنون یک جلسه از این شورا تشکیل شده، اما متأسفانه به دلیل وجود ساختارها و اینکه در طبقه‌بندی ساختارهای فعلی امکان ایجاد این شورا نبود، فعالیت این شورا ادامه پیدا نکرد. در واقع در آن زمان اهمیتی که سازمان‌ها برای موضوع دانش‌بنیان قائل بودند، به‌اندازه الان نبود. تا اینکه اخیراً در سال جدید قرار بر این شد که این شورا دوباره راه‌اندازی شود و تصمیمات ویژه‌ای در این حوزه گرفته شود.

◆ انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان استان چه دستاوردهایی داشته است؟

یکی از مهم‌ترین دستاوردهای انجمن، تهیه و تدوین سند

توسعه فناوری و نوآوری استان است. در این سند که با همکاری شرکت شهرک‌های صنعتی تدوین شد، اجزای اکوسیستم استان کرمان، ارتباطات و وظایف آن‌ها با انجام مقایسه‌ای بین روند انجام فعالیت اکوسیستم‌ها در سایر استان‌ها

باهداف گسترش فرهنگ کارآفرینی در استان کرمان، تقریباً برای اولین بار توسط انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان استان پادکستی با عنوان «کارآفرینی با طعم قاووت» راه‌اندازی و ۲۳ قسمت از این پادکست به کارآفرینان و فناوران حوزه دانش‌بنیان اطلاع‌رسانی شد.

♦♦ در شناسایی و تحلیل عوامل کلیدی پیشران اقتصاد دانش‌بنیان استان چه کرده‌اید؟

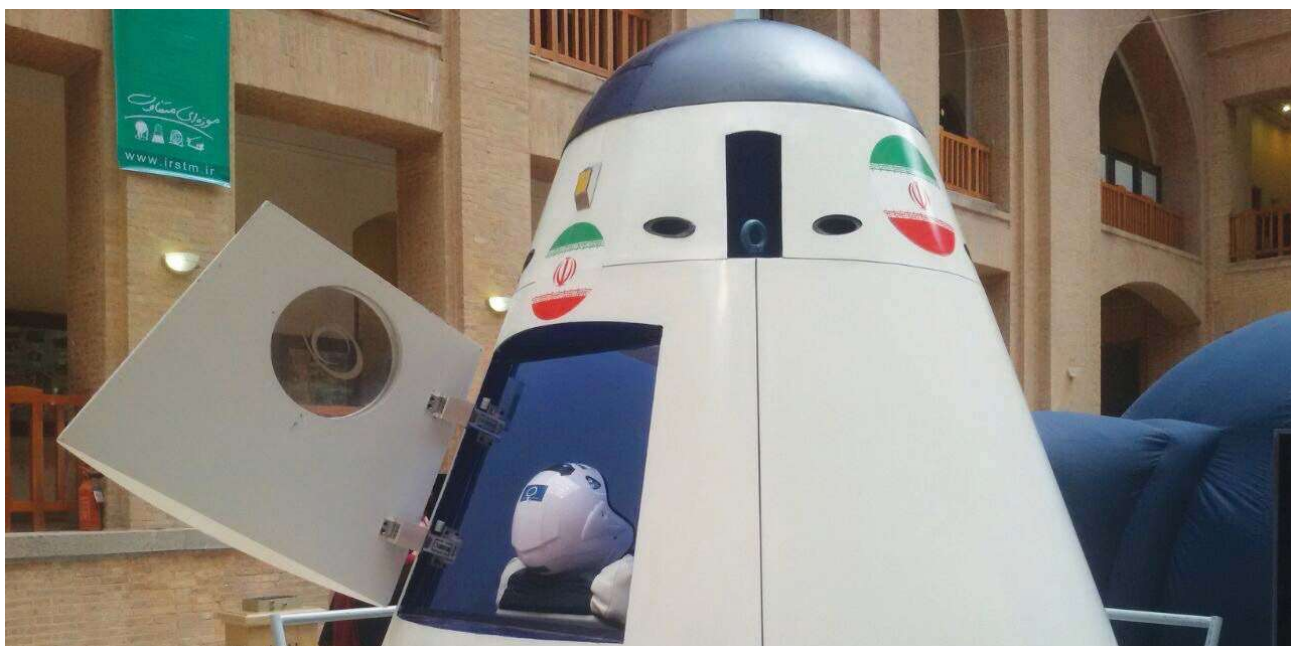
یکی از عوامل مهمی که در هر منطقه‌ای موجب توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان و بسترسازی برای رشد آن‌ها می‌شود، وجود اکوسیستم فناوری و نوآوری در آن منطقه است؛ یعنی اگر اجزای اکوسیستم فناوری در منطقه وظایف خود را به‌درستی انجام دهند و اکوسیستم فناوری و نوآوری در آنجا شکل بگیرد، خودبه‌خود افرادی که داخل این اکوسیستم قرار می‌گیرند، می‌توانند مسیر پیشرفت و توسعه خود را در حوزه‌های فناوری و نوآوری به‌راحتی شکل دهند.

در استان کرمان، انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان، سند توسعه فناوری و نوآوری را تهیه و تدوین نمود که در این سند تمامی اجزای اکوسیستم شناسایی و ارتباطات این سیستم مشخص و وظایف هرکدام از اجزا تعیین شد و همچنین نواقص و مشکلاتی که در حوزه ارتباطی بین اجزا وجود داشت، مشخص و تعیین شد. نزدیک ۲۰ جزء برای اکوسیستم فناوری و نوآوری در استان کرمان تعیین گردید؛ از جمله: اتاق بازرگانی، شرکت شهرک‌ها، پارک علم و فناوری، انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان، مراکز رشد، شتاب‌دهنده‌ها، دانشگاه‌ها، کارباپی‌ها، شرکت‌های مشاوره خصوصی، کانون‌های خلاقیت، آموزش و پرورش، بنیاد نخبگان، صندوق پژوهش و فناوری و دیگر اجزا می‌باشند.

یکی از نکات مهمی که اهمیت دارد این است که این اجزا بایستی با یکدیگر ارتباط لازم در حوزه‌های انجام وظایف خود

و حتی با کشورهای دیگر مشخص و تعیین شد. همچنین ضعف‌هایی که هرکدام از این اجزا بخصوص در ارتباطات خود داشته‌اند را مشخص کردیم که می‌توان گفت شناسایی ضعف‌ها اولین بار در استان کرمان در سطح کشور انجام شد. از اقدامات دیگری که در انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان انجام شده است می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- پیشنهاد تشکیل شورای فناوری و نوآوری در استان کرمان،
- تعدادی مصوبه به‌واسطه حضور انجمن در جلسات شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی و ستاد اقتصاد مقاومتی به تصویب رسید، از جمله: انتخاب شعبه یک تأمین اجتماعی به‌عنوان پایلوت موضوعات دانش‌بنیان استان کرمان،
- برگزاری جلسه با تقریباً تمامی شرکت‌های دانش‌بنیان استان کرمان جهت بررسی مشکلات، جمع‌بندی و ارجاع به نهادهای مربوطه،
- باهدف گسترش فرهنگ کارآفرینی در استان کرمان، برای اولین بار توسط انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان استان پادکستی با عنوان «کارآفرینی با طعم قاووت» راه‌اندازی و ۲۳ قسمت از این پادکست به کارآفرینان و فناوران حوزه دانش‌بنیان اطلاع‌رسانی شد.
- انعقاد تفاهم‌نامه با بانک رسالت جهت راه‌اندازی کانونی مختص شرکت‌های دانش‌بنیان و کارمندان آن،
- تأمین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان از طریق راه‌اندازی صندوق پژوهش و فناوری توسط شرکت‌های عضو انجمن دانش‌بنیان،
- ایجاد و ارتباط لازم بین فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و شرکت‌های دانش‌بنیان جهت امریه‌سربازی.

◆ در مورد فضای کسب‌وکار در حوزه دانش‌بنیانی استان کرمان چه ارزیابی و انتظاراتی دارید؟

طی سال‌های گذشته اقدامات خوبی در این زمینه انجام شده که خیلی از آن‌ها کمک‌کننده بوده‌اند، اما سرعت رشد این حوزه در استان کرمان باید بسیار بیشتر از چیزی که الان وجود دارد، باشد؛ به عبارتی باید یک وحدت رویه در استان شکل بگیرد. متأسفانه علی‌رغم اینکه امسال، سال دانش‌بنیان نام‌گذاری شده و بسیاری از عوامل مؤثر در سازمان‌های مختلف این شعار را یکی از اولویت‌های خود قرار داده‌اند، اما هنوز یک وحدت رویه در این زمینه شکل نگرفته و بسیاری از موارد در حد شعار است و در خیلی از موارد با بی‌برنامگی کار می‌کنیم که موجب می‌شود به هدفی که در این حوزه داریم، نرسیم؛ بنابراین، باید تک‌تک عواملی که در اکوسیستم فناوری و نوآوری وجود دارند، ابتدا وظایف و ضعف‌های خود را بشناسند، ارتباطاتی که باید با سایر عوامل در اکوسیستم برقرار نمایند را مشخص کنند و نهاد مستقلی وجود داشته باشد که بر این حوزه نظارت کند تا در آینده‌ای نزدیک، اکوسیستم فناوری و نوآوری در استان کرمان شکل بگیرد تا وقتی شرکتی در این حوزه وارد می‌شود، به‌راحتی مسیر رشد خود را پیدا کند تا بتواند در این مسیر موفق باشد.

از سوی دیگر همان‌گونه که پیش‌تر گفته شد، حرکت در مسیر فناوری و نوآوری یک انتخاب نیست؛ بلکه یک الزام است. قطعاً شرکت‌هایی که در آینده نزدیک در این مسیر قرار نگیرند، شاید رشد پایدار خود را نداشته باشند؛ بنابراین، مجبور هستیم سرعتمان را در این زمینه ارتقا دهیم و اگر این کار را نکنیم بسیاری از کسب‌وکارها از گردونه فعالیت خارج می‌شوند.

◆ چنانچه توضیحات تکمیلی لازم می‌دانید، بیان فرمایید.

ضمن تشکر از نشریه «سپهر اقتصاد کرمان»، امیدوار هستیم روزی برسد که استقرار و شکل‌گیری اکوسیستم فناوری و نوآوری در استان تحقق پیدا کند. امید داریم در سال جدید که به نام اشتغال و اقتصاد دانش‌بنیان نام‌گذاری شده، عوامل مختلف به سمت شعارزدگی حرکت نکنند و اقداماتی را انجام دهند که در این حوزه مؤثر باشد.

انشاء الله در انتهای سال همه نهادهای مسئول از جمله اتاق بازرگانی کرمان، انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان، گزارش جامعی از اقداماتی که انجام شده، داشته باشند و همه این عوامل در رشد و توسعه فناوری و نوآوری در استان کرمان تأثیرگذار باشد. ◆◆

برقرار نمایند. متأسفانه در استان کرمان، برخی از این اجزا ارتباط مناسبی در حوزه وظایف خود با دیگر اجزا نداشته‌اند که عوامل آن شناسایی شد و در صورت پیاده‌سازی و رفع این موارد، کمک شایانی به رشد و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان خواهد شد.

◆ برای بالا بردن کمیت و کیفیت شرکت‌های دانش‌بنیان چه اقداماتی صورت گرفته است؟

بسیاری از شرکت‌های متقاضی، پتانسیل لازم جهت اخذ مجوز دانش‌بنیانی را ندارند، اما بنا به بروکراسی اداری تمایلی برای ثبت‌نام ندارند. برای حل این مسئله انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان، موضوع ثبت‌نام برای کسب مجوز دانش‌بنیان را در جهت افزایش کمی شرکت‌های دانش‌بنیان در دستور کار خود قرار داده است. برای این منظور شرکت‌هایی که متقاضی هستند به‌صورت افتخاری عضو انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان می‌شوند و مراحل ثبت‌نام و کسب مجوز توسط این انجمن انجام می‌شود.

همچنین برای افزایش کیفیت شرکت‌های دانش‌بنیان، جلسات متعددی با شرکت‌ها و عوامل مؤثر آن‌ها برگزار گردید که مشکلات احصاء، دسته‌بندی و بانک اطلاعاتی نیز آماده‌سازی شد و تلاش نمودیم تا جایی که در توان انجمن است، در جهت برطرف کردن مشکلات اقدامات لازم را انجام دهیم.

◆ چشم‌انداز بخش فناوری، نوآوری و اقتصاد دانش‌بنیان استان کرمان در افق زمانی معین را چگونه ترسیم می‌کنید؟

در استان موضوعات فناوری، نوآوری و اقتصاد دانش‌بنیان مطرح شده و بحث‌های زیادی در این رابطه انجام گرفته است و در برخی از موارد قدم‌هایی در این زمینه برداشته شده است، اما سرعت کار در این زمینه بسیار کم است، به‌طوری‌که در سال‌های اخیر رتبه استان در این خصوص در کشور نزولی شده است؛ که این موضوع ناشی از عوامل مختلفی از جمله عدم حمایت و همکاری از سوی نهادهایی که در این اکوسیستم بسیار مؤثر هستند، می‌باشد.

تنها مسیر روشنی که وجود دارد این است که موضوعات فناوری و نوآوری یک الزام است، نه یک انتخاب و باید در منطقه و کشور به سمت این موضوعات برویم. شاید در آینده کسب‌وکارهایی موفق خواهند بود که یکی از زمینه‌های ایجاد ارزش افزوده در آن‌ها، موضوعات فناوری و نوآوری باشد. چندان نمی‌شود درباره چشم‌انداز صحبت کرد، اما امیدواریم عوامل مؤثر در اکوسیستم فناوری و نوآوری، انسجام لازم را داشته باشند؛ چراکه نه‌تنها موجب اشتغال‌زایی و پیشرفت منطقه می‌شود، بلکه از خروج نخبگان از منطقه نیز جلوگیری خواهد کرد.

در استان

کرمان، انجمن

شرکت‌های

دانش‌بنیان، سند

توسعه فناوری

و نوآوری را تهیه

و تدوین نمود

که در این سند

تمامی اجزای

اکوسیستم

شناسایی و

ارتباطات این

سیستم مشخص

و وظایف هرکدام

از اجزا تعیین شد

و همچنین نواقص

و مشکلاتی که

در حوزه ارتباطی

بین اجزا وجود

داشت، مشخص

و تعیین شد.